

Kaip Lietuvos jaunimas vertina savo gyvenimiškas galimybes?

Lietuvos socialinių mokslų centro Sociologijos instituto mokslininkai įgyvendina Lietuvos mokslo tarybos finansuojamą mokslininkų grupių projektą „Jaunimo gyvenimiškų galimybių diferenciacijos socioekonominiai veiksniai Lietuvoje“, kurio tikslas – atskleisti Lietuvos jaunimo (18-35 metų amžiaus) gyvenimiškų galimybių diferenciacijos socio-ekonominius veiksnius. Tyrimas skirtas kompleksiskai iš gyvenimiškų galimybių perspektyvos pažvelgti į jaunimo problemas ir atskleisti nuoseklią jaunimo gyvenimiškų galimybių sklaidą Lietuvoje.

2023 m. birželio mėn. buvo atlikta 18-35 metų jaunimo apklausa apie gyvenimiškas galimybes. Atliktos anketinės apklausos rezultatai atskleidė, jog jaunimas gana palankiai yra vertina galimybės mokytis ir studijuoti bei tobulėti profesijos srityje, o nepalankiausiai vertinamos galimybės apsirūpinti tinkamu būstu, tapti finansiškai nepriklausomais ar pradėti verslą.

Remiantis tarptautinio socialinio tyrimo programa (ISSP) tyrime naudojama gyvenimiškų galimybių matavimo skale, buvo analizuojama kokie pagrindiniai veiksniai turi įtaką jaunimo gyvenimiškoms galimybėms norint ką nors pasiekti gyvenime. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad respondentų nuomone norint ko nors pasiekti gyvenime labai svarbu būti pačiam išsilavinusiam, turėti išsilavinusius tėvus ir daug dirbti. Taip pat gana reikšmingas veiksnys respondentų nuomone yra būti kilusiam iš turtingos šeimos bei turėti politinių ryšių. Mažiausiai reikšminga respondentų nuomone yra asmens lytis, tautybė bei religija. Įdomu pažymėti tai, kad respondentų nuomonė apie tai kas yra svarbu norint kažką pasiekti gyvenime buvo itin homogeniška ir statistiškai reikšmingi skirtumai pagal amžiaus grupes, užimtumo statusą ir kt. neišryškėjo.

Subjektyvių veiksnių, kurie turi poveikį jaunimo gyvenimiškoms galimybėms vertinimas atskleidė, kad jaunimui labai svarbu yra apsirūpinti finansiniais ištekliais. Tyrimo metu išryškėjo, kad respondentų nuomone poveikį (įtaką) gyvenimiškoms galimybėms pirmiausiai turi materialinė gerovė bei poreikius atitinkantis atlyginimas. Respondentai labiau akcentavo individualius, šeimos ar bendruomeninio lygmens veiksnius, kurie turi įtaką jų gyvenimiškoms galimybėms. Respondentų nuomone mažiau svarbūs yra įvairaus pobūdžio geopolitinio lygmens veiksniai, t.y. karas Ukrainoje, COVID 19 pandemija ar geopolitinė aplinka.

Detalesnę informaciją apie projekto įgyvendinimą Lietuvoje Jums suteiks vyr. m. dr. Rūta Brazienė (ruta.braziene@dsti.lt).